

Zastoupení

Při posuzování rozporu mezi zájmy zástupce a zastoupeného je třeba vždy vycházet z povahy konkrétního právního úkonu, jakož i ze všech okolností případu tak, aby bylo možno náležitě zabezpečit ochranu zájmů zastoupeného. Pokud odvolací soud v případě, když povinná a původní oprávněný uzavřeli smlouvu o převodu akcií, podle jejíhož ustanovení nelze pohledávku převést bez souhlasu povinné, přičemž následně povinná udělila původnímu oprávněnému generální plnou moc k jejímu zastupování a původní oprávněný jakožto zástupce povinné poté udělil souhlas s postoupením pohledávky na současnou oprávněnou, dospěl k závěru, že uvedená plná moc byla absolutně neplatná z důvodu rozporu v zájmech povinné (jako zastoupené) a původního oprávněného (jako zástupce), který dovedl toliko z toho, že potřebný konsens smluvních stran nemůže vzniknout faktickým jednáním jediné osoby, tak se tímto odchýlil od rozhodovací praxe, neboť se s ohledem ke všem okolnostem případu nezabýval zjištěním, zda rozpor v zájmech zástupce a zastoupené reálně existoval v době, kdy došlo k postoupení pohledávky.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 20 Cdo 3298/2018-205, ze dne 23.10.2018)

Nejvyšší soud rozhodl v exekuční věci oprávněné QI investiční společnosti, a. s., se sídlem v P., zastoupené JUDr. E.Z., advokátem se sídlem v P., proti povinné O. T., pro 20 000 160 Kč, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 39 EXE 1579/2013, o dovolání oprávněné proti usnesení Městského soudu v Praze, ze dne 16. února 2018, č. j. 18 Co 424/2017-147, tak, že usnesení Městského soudu v Praze, ze dne 16. února 2018, č. j. 18 Co 424/2017-147, se zrušuje a věc se vrací Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu 5 pověřil dne 22. listopadu 2013, č. j. 39 EXE 1579/2013-15, soudního exekutora JUDr. I.E., Exekutorský úřad Praha 8 (dále též jen „soudní exekutor“), vedením exekuce na majetek povinné podle notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti ze dne 11. září 2013, sp. zn. NZ 438/2013, sepsaného Mgr. R.N., notářem se sídlem v Praze 1, (dále též jen „exekuční titul“), k vymožení pohledávky původního oprávněného R. B., (dále též jen „původní oprávněný“), ve výši 20 000 160 Kč.

Soudní exekutor usnesením ze dne 20. června 2017, č. j. 021 EX 6503/13-95, vyhověl návrhu původního oprávněného, aby na jeho místo vstoupila QI investiční společnost, a. s., se sídlem v P. (dále též jen „oprávněná“), neboť původní oprávněný prokázal převod práva úředně ověřenou smlouvou o postoupení pohledávky a nabyvatelka práva se vstupem do řízení souhlasila.

Povinná podáním ze dne 12. srpna 2017 navrhla zastavení exekuce a odklad exekuce. Svůj návrh odůvodnila tím, že exekuční titul nesplňuje náležitosti stanovené v ustanovení § 71b zákona č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů - dále též jen „notářský řád“, neboť nedefinuje skutečnosti týkající se vzniku pohledávky ze závazkového právního vztahu mezi oprávněnou a povinnou, dále neobsahuje podmínky, na jejichž splnění je vymáhané plnění vázáno a notářský zápis trpí i formálními vadami, neboť při jeho sepisování nebylo zohledněno, že povinná neovládá český jazyk.

Obvodní soud pro Prahu 5 usnesením ze dne 13. října 2017, č. j. 39 EXE 1579/2013-30, návrh

povinné na zastavení a odklad exekuce zamítl, neboť dospěl k závěru, že notářský zápis se svolením k vykonatelnosti obsahuje veškeré náležitosti stanovené v ustanovení § 71b notářského řádu. Vyplývá z něj, že právním důvodem, zakládajícím nárok oprávněné, je smlouva o převodu akcií, která byla uzavřena dne 11. září 2013 mezi původním oprávněným a povinnou. Povinná nijak nedoložila svá tvrzení, že oprávněná nemá hmotněprávní nárok na vymáhané plnění z důvodu nesplnění povinnosti ze smlouvy o převodu akcií, přičemž obsahem notářského zápisu není žádná podmínka ani vzájemné povinnosti oprávněné, na jejichž splnění je poskytnutí předmětu plnění vázáno. Námitku povinné, že neovládá český jazyk, soud vyhodnotil jako účelovou, neboť z notářského zápisu i z exekučního spisu vyplývá, že povinná v českém jazyce opakovaně právně jednala.

K odvolání povinné Městský soud v Praze usnesením ze dne 16. února 2018, č. j. 18 Co 424/2017-147, změnil usnesení soudu I. stupně tak, že exekuci zastavil (výrok I.) a oprávněné uložil povinnost zaplatit soudnímu exekutorovi na náhradě nákladů exekuce částku ve výši 7 865 Kč (výrok II.), povinné na náhradě nákladů odvolacího řízení částku ve výši 64 057,40 Kč k rukám JUDr. T.D. (výrok III.), to vše do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení, a dále rozhodl, že účastníci řízení a soudní exekutor nemají navzájem právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok IV.). Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že notářský zápis splňuje zákonné náležitosti k tomu, aby byl exekučním titulem. Ohledně nové námítky povinné, že oprávněná není aktivně věcně legitimována k vymáhání pohledávky, odvolací soud uvedl, že soudní exekutor sice usnesením ze dne 20. června 2017, č. j. 021 EX 6503/13-95, připustil, aby do řízení na místo původního oprávněného vstoupila současná oprávněná jako nabyvatelka pohledávky, o niž v exekuci jde, avšak v rozporu s usnesením Nejvyššího soudu ze dne 28. června 2016, sp. zn. 21 Cdo 4973/2015, se soudní exekutor nezabýval hmotněprávním aspektem účinného převodu práva, vymáhaného v exekuci, tudíž ve vztahu k této otázce není rozhodnutím soudního exekutora založena překážka věci rozsouzené. Na základě této úvahy odvolací soud dovodil, že oprávněná vstoupila do exekučního řízení po nařízení exekuce na základě absolutně neplatné smlouvy o postoupení pohledávky, neboť přes zákaz postoupení pohledávky bez souhlasu dlužnice (zde povinné), formulovaný stranami ve smlouvě o převodu akcií, na základě ustanovení § 525 odst. 2 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, ve znění do 31. prosince 2013 - dále též jen „obč. zák.“, absentoval souhlas dlužnice s postoupením pohledávky, a na oprávněnou proto nepřešlo právo na vymáhání pohledávky, o niž v exekuci jde. Podle názoru odvolacího soudu není rozpor s ustanovením § 525 odst. 2 obč. zák. způsobilý zvrátit ani souhlas povinné, který byl dán původním oprávněným jako zmocněncem povinné na základě generální plné moci, neboť povinná s postoupením pohledávky nesouhlasila a rozpor v zájmech zastoupeného a zástupce má za následek neplatnost plné moci. Jelikož oprávněná není věřitelkou pohledávky, není aktivně legitimována k vedení exekuce, a exekuci je tak třeba zastavit pro nepřípustnost podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., aniž by bylo třeba zkoumat, zda zmocnění původního oprávněného v době udělení souhlasu s postoupením pohledávky trvalo.

Proti usnesení odvolacího soudu podala oprávněná dovolání, ve kterém (mimo jiné) namítala nesprávné právní posouzení otázky, zda je soud vázán usnesením soudního exekutora o vstupu oprávněné do řízení. Dovolatelka je toho názoru, že pravomocné rozhodnutí soudního exekutora o vstupu oprávněné do exekučního řízení na místo původního oprávněného vytváří překážku věci pravomocně rozsouzené i k otázce platnosti postoupení pohledávky z původního oprávněného na oprávněnou. Odvolací soud nebyl oprávněn tutéž otázku opětovně přezkoumávat, na čemž nic nemění skutečnost, že soudní exekutor se při rozhodování o návrhu na povolení procesního nástupnictví opomněl zabývat hmotněprávním aspektem účinného převodu práva. Dovolatelka dále namítala nesprávnost právního závěru odvolacího soudu, že souhlas s postoupením pohledávky daný na základě plné moci udělené dlužníkem postupujícímu věřiteli je bez dalšího neplatný pro rozpor zájmů zástupce a zastoupeného. V případě, kdy byla dána neomezená generální plná moc zmocňující původního oprávněného k jakémukoli jednání za povinnou, je dle názoru dovolatele samotný

požadavek na souhlas s postoupením pohledávky jedním dle takové plné moci odstraněn. Nadto odvolací soud přistoupil k posouzení otázky, zda je dán rozpor v zájmech zástupce a zastoupeného, aniž by provedl jakéhokoli dokazování či procesní zjištění okolností případu. Dále dovolatelka namítala, že v současné době je již překonána judikatura, podle které absence souhlasu s postoupením pohledávky v případě, kdy je souhlas dlužníka s postoupením pohledávky vyžadován ujednáním dlužníka a věřitele, působí neplatnost smlouvy o postoupení takové pohledávky, neboť podle nového občanského zákoníku má smluvní zákaz postoupení pohledávky toliko obligační účinky mezi stranami takového ujednání. Dovolatelka navrhla, aby dovolací soud napadené usnesení změnil tak, že se usnesení soudu prvního stupně potvrzuje nebo aby jej zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení,

a dále navrhla, aby dovolací soud u výroku I. odložil právní moc a u výroků II. a III. vykonatelnost, neboť povinná má další vykonatelné závazky, které v souvislosti se zastavením exekuce závažně ohrožují možnost uspokojení dovolatelky z majetku povinné.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a občanský soudní řád) dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve znění účinném do 31. prosince 2013 (srov. čl. II bod 2 zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony) – dále jen „o. s. ř.“, a po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že jde o rozhodnutí, proti kterému je dovolání přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., neboť v napadeném rozhodnutí se odvolací soud při posouzení otázky platnosti plné moci v závislosti na existenci rozporu v zájmech zástupce a zastoupeného odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, přezkoumal napadené usnesení ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243 odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je částečně důvodné.

Ze spisu se podává, že původní oprávněný a povinná uzavřeli dne 11. září 2013 smlouvu o převodu akcií, přičemž v článku 6.13 si strany smluvili, že „žádná smluvní strana nesmí převést zcela ani částečně práva a závazky z této smlouvy bez předchozího písemného souhlasu ostatních smluvních stran“. K zajištění pohledávky původního oprávněného za povinnou z titulu uvedené smlouvy byl téhož dne sepsán Mgr. Radimem Neubauerem, notářem se sídlem v Praze 1, Platněřská č. 6, notářský zápis č. j. NZ 438/2013 (zde exekuční titul), jehož předmětem plnění bylo zaplacení částky ve výši 20 000 160 Kč, které se povinná zavázala původnímu oprávněnému zaplatit nejpozději do 30. září 2013, s tím, že v případě, že tato povinnost nebude řádně a včas splněna, původní oprávněný a povinná výslovně svolili k tomu, aby byl podle tohoto notářského zápisu nařízen a proveden výkon rozhodnutí.

Dne 17. února 2016 udělila povinná původnímu oprávněnému generální plnou moc, ve které zmocnila původního oprávněného, „aby ji ve všech věcech zastupoval, aby vykonával veškeré úkony s tím související, zejména přijímal doporučené písemnosti, podával návrhy a žádosti, uzavíral smíry a narovnání, uznával uplatněné nároky, vzdával se nároků, podával opravné prostředky, námitky nebo rozklad a vzdával se jich, vymáhal nároky, plnění nároků přijímal, jejich plnění potvrzoval a vše i tehdy, když je podle právních předpisů zapotřebí zvláštní plné moci.“ Povinná poté, zastoupená původním oprávněným na základě výše uvedené generální plné moci, udělila původnímu oprávněnému dne 21. května 2017 souhlas s postoupením veškerých pohledávek původního oprávněného za povinnou, vyplývajících ze smlouvy o převodu akcií ze dne 11. září 2013.

Dovolací soud se nejdříve zabýval námitkou dovolatelky, že odvolací soud nebyl oprávněn opětovně přezkoumávat otázku aktivní věcné legitimace oprávněné za situace, kdy již o této otázce bylo pravomocně rozhodnuto usnesením soudního exekutora o procesním nástupnictví. K dané námitce dovolací soud předně uvádí, že podle ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu je soud v řízení o

výkonu rozhodnutí (exekuce) povinen kdykoli (včetně řízení odvolacího) zkoumat z úřední povinnosti splnění podmínky aktivní legitimace oprávněné, tedy zda oprávněné svědčí právo z exekučního titulu (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. ledna 2004, sp. zn. 20 Cdo 2246/2002).

Podle ustanovení § 107a odst. 1 o. s. ř. má-li žalobce za to, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod práva nebo povinnosti účastníka řízení, o něž v řízení jde, může dříve, než soud o věci rozhodne, navrhnout, aby nabyvatel práva nebo povinnosti vstoupil do řízení na místo dosavadního účastníka; to neplatí v případech uvedených v § 107. Podle ustanovení § 107a odst. 2 o. s. ř. soud návrhu usnesením vyhoví, jestliže se prokáže, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost uvedená v odstavci 1, a jestliže s tím souhlasí ten, kdo má vstoupit na místo žalobce; souhlas žalovaného nebo toho, kdo má vstoupit na jeho místo, se nevyžaduje; právní účinky spojené s podáním žaloby zůstávají zachovány.

Podle ustanovení § 256 odst. 1 o. s. ř. proti jinému, než kdo je v rozhodnutí označen jako povinný, nebo ve prospěch jiného, než kdo je v rozhodnutí označen jako oprávněný, lze nařídit a provést výkon rozhodnutí, jen jestliže je prokázáno, že na něj přešla povinnost nebo právo z rozhodnutí. Přechod povinnosti nebo práva lze prokázat jen listinou vydanou nebo ověřenou státním orgánem nebo notářem, pokud nevyplývá z právního předpisu.

Podle ustanovení § 36 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů – dále též jen „ex. řád“, proti jinému, než kdo je v rozhodnutí označen jako povinný, nebo ve prospěch jiného, než kdo je v rozhodnutí označen jako oprávněný, lze vést exekuci, jen jestliže je prokázáno, že na něj přešla povinnost nebo přešlo či bylo převedeno právo z exekučního titulu (odst. 3). Přechod povinnosti nebo přechod či převod práva lze prokázat jen listinou vydanou anebo ověřenou státním orgánem nebo notářem pokud nevyplývá přímo z právního předpisu (odst. 4). Prokáže-li se, že po zahájení exekučního řízení nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod práva oprávněného, o něž v exekučním řízení jde, do řízení namísto dosavadního oprávněného vstupuje jeho právní nástupce. Ten, kdo nastupuje do řízení na místo dosavadního oprávněného, musí přijmout stav řízení, jaký tu je v době jeho nástupu do řízení (odst. 5).

Nejvyšší soud se v usnesení velkého senátu ze dne 18. října 2017, sp. zn. 31 Cdo 4427/2016, zabýval otázkou vázanosti soudu předchozím rozhodnutím podle ustanovení § 107a o. s. ř. v situaci, kdy ke změně v osobě oprávněného z titulu dojde až poté, co výkon rozhodnutí – v jeho prospěch – byl již nařízen. Tímto usnesením se dovolací soud odchýlil od již dříve vyslovených závěrů (například v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. června 2016, sp. zn. 21 Cdo 4973/2015, na které odkazoval odvolací soud), podle nichž předpoklady pro vstup jiného oprávněného do vykonávacího řízení mají být zjišťovány prostřednictvím standardního dokazování při jednání, a dospěl naopak k závěru, že soud při posuzování splnění podmínek pro vstup nového oprávněného do řízení posuzuje toliko kvalifikované listiny, ze kterých se podává, že právo z exekučního titulu přešlo na jiného. Soud je proto vázán rozhodnutím podle § 107a o. s. ř. potud, že je jím napříště jinak (než původně) vymezeno procesní účastenství na straně oprávněného, avšak není jím založena překážka věci rozhodnuté, jde-li o posouzení věcné legitimace do řízení vstoupivší oprávněné. Existence zvláštních právních skutečností, na jejichž základě oprávněný není v řízení aktivně legitimován, a které nevyplývají ze samotné listiny o postoupení pohledávky (například tvrzení povinného o neplatném postoupení pohledávky) může být efektivně uplatněna až k návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., přičemž uvedené platí i pro poměry exekuce vedené dle ex. řádu, jehož ustanovení § 36 odst. 3, 4 a 5 jsou rozhodným ustanovením § 107a a § 256 odst. 1, 2 o. s. ř. obdobná.

Z výše uvedeného vyplývá, že v projednávané věci odvolací soud dospěl (byť na základě již překonané

judikatury) ke správnému závěru, že je (i přes existenci usnesení soudního exekutora o procesním nástupnictví) na místě se v řízení o návrhu na zastavení exekuce zabývat otázkou platnosti postoupení pohledávky a na to navazující otázkou aktivní legitimace oprávněné.

Dovolatelka dále namítala, že v současné době je již překonána judikatura, podle které absence souhlasu s postoupením pohledávky v případě, kdy je k postoupení pohledávky vyžadován ujednáním dlužníka a věřitele, působí neplatnost smlouvy o postoupení takové pohledávky, neboť podle nového občanského zákoníku má smluvní zákaz postoupení pohledávky toliko obligační účinky mezi stranami takového ujednání. Dovolací soud se s uvedenou námitkou neztotožňuje, neboť dovolatelka v první řadě přehlíží,

že projednávanou věc je třeba i v dnešní době posuzovat podle obč. zák., jelikož se jedná o pohledávku ze smlouvy o převodu akcií, která byla uzavřena dne 11. září 2013, tedy před nabytím účinnosti zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění od 1. ledna 2014 - dále též jen „o. z.“, podle jehož ustanovení § 3028 odst. 3 se práva a povinnosti z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona řídí dosavadními právními předpisy. Dovolací soud již dříve zdůraznil [srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2006, sp. zn. 29 Odo 882/2005 (uveřejněný pod č. 27/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek) nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. března 2015, sp. zn. 29 Cdo 821/2013], že k platnému postoupení pohledávky není třeba souhlasu dlužníka; nelze však postoupit pohledávku, jestliže by postoupení odporovalo dohodě s dlužníkem. Dlužníku je tak v ustanovení § 525 odst. 2 obč. zák. dána možnost, aby na základě dohody s věřitelem předem vyloučil případné postoupení pohledávky jinému. Lze dohodnout zákaz postoupení vůbec, nebo jen na určitou dobu, ve prospěch určité osoby, nebo i tak, že věřitel bez souhlasu dlužníka pohledávku nepostoupí jinému. Takové ujednání může být obsaženo již v původní smlouvě mezi věřitelem a dlužníkem, nebo je lze sjednat i dodatečně, a může se týkat jakékoliv pohledávky. Postupník, jemuž věřitel postoupil svou pohledávku i přes zákaz dohodnutý s dlužníkem, není chráněn ani v případě, že jednal v dobré víře a o tomto zákazu nevěděl. Smlouva o postoupení pohledávky uzavřená v rozporu s ustanovením § 525 obč. zák. je pak absolutně neplatná podle § 39 obč. zák. Od tohoto právního názoru dovolací soud nemá důvod se odchýlit.

Další argumentaci dovolatelky ohledně nesprávného právního závěru odvolacího soudu, že souhlas s postoupením pohledávky daný na základě plné moci udělené dlužníkem postupujícímu věřiteli je bez dalšího neplatný pro rozpor zájmů zástupce a zastoupeného, shledal dovolací soud důvodnou.

Vzhledem k tomu, že plná moc byla udělena dne 17. února 2016, je třeba její platnost posuzovat podle o. z. a nikoli (jak učinil odvolací soud) dle obč. zák.

Podle ustanovení § 436 o. z. kdo je oprávněn právně jednat jménem jiného, je jeho zástupcem; ze zastoupení vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému. Není-li zřejmé, že někdo jedná za jiného, platí, že jedná vlastním jménem (odst. 1). Je-li zástupce v dobré víře nebo musel-li vědět o určité okolnosti, přihlíží se k tomu i u zastoupeného; to neplatí, jedná-li se o okolnost, o které se zástupce dozvěděl před vznikem zastoupení. Není-li zastoupený v dobré víře, nemůže se dovolat dobré víry zástupce (odst. 2). Podle ustanovení § 237 o. z. zastoupit jiného nemůže ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy zastoupeného, ledaže při smluvním zastoupení zastoupený o takovém rozporu věděl nebo musel vědět (odst. 1). Jednal-li zástupce, jehož zájem je v rozporu se zájmem zastoupeného, s třetí osobou a věděla-li tato osoba o této okolnosti nebo musela-li o ní vědět, může se toho zastoupený dovolat. Má se za to, že tu je rozpor v zájmech zástupce a zastoupeného, pokud zástupce jedná i za tuto třetí osobu nebo pokud jedná ve vlastní záležitosti (odst. 2).

Obecně vzato nemůže jiného zastoupit ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy zastoupeného. Jestliže mezi zájmy zástupce a zájmy zastoupeného reálně existuje rozpor, může zmocnitel namítat relativní neplatnost právního jednání zmocněnce. O. z. oproti předchozí právní úpravě formuluje

výjimku, podle které i při existenci rozporu zájmů zástupce a zastoupeného může vzniknout smluvní zastoupení a jednání zmocněnce bude účinně zavazovat zmocnitele, a to jestliže zastoupený o daném rozporu věděl nebo o něm musel vědět, avšak vždy bude nutné důkladně zkoumat všechny okolnosti konkrétního případu. Zákon rovněž stanoví vyvratitelnou právní domněnku, že rozpor v zájmech zástupce a zastoupeného je dán i tehdy, pokud zástupce právně jedná ve vlastní záležitosti nebo pokud jedná za třetí osobu, se kterou má právně jednat za zastoupeného (Lavický, P. a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, 2400 s., s. 1660-1661).

Podle ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu (která byla přijata za účinnosti obč. zák., avšak je přiměřeně použitelná i na úpravu dle o. z.) musí rozpor v zájmech zástupce a zastoupeného reálně existovat a musí být v řízení zjištěn (postaven najisto), neboť sama možnost existence rozporu se zájmy zastoupeného k zákazu zastupovat nestačí. Při posuzování rozporu mezi zájmy zástupce a zastoupeného je třeba vždy vycházet z povahy konkrétního právního úkonu, jakož i ze všech okolností případu tak, aby bylo možno náležitě zabezpečit ochranu zájmů zastoupeného (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. srpna 2010, sp. zn. 32 Cdo 679/2009, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. srpna 2008, sp. zn. 21 Cdo 2439/2007, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. listopadu 2007, sp. zn. 21 Cdo 1574/2006). Dovolací soud dále opakovaně judikoval, že v některých situacích zpravidla není potřebné objasňovat, zda je či není dán rozpor v zájmech zástupce a zastoupeného, kupříkladu pokud jeden dědic navrhne k vypořádání dědictví i v zastoupení druhého dědice dohodu, která se svými důsledky pro zastoupeného dědice blíží odmítnutí dědictví, a z plné moci přitom vyplývá, že zastoupený nestanovil zástupci hranice, ve kterých a jak má zástupce při uzavírání dědické dohody jednat, a jestliže současně zastoupený deklaroval, že je srozuměn i s takovou dohodou, podle které by z dědictví nenabyl nic (srov. například právní názor vyjádřený v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. května 2006, sp. zn. 21 Cdo 2209/2005, nebo v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. srpna 2008, sp. zn. 21 Cdo 2439/2007).

V projednávané věci uzavřeli povinná a původní oprávněný smlouvu o převodu akcií, podle jejíhož ustanovení nelze pohledávku převést bez souhlasu povinné, přičemž následně povinná udělila původnímu oprávněnému generální plnou moc k jejímu zastupování. Původní oprávněný jakožto zástupce povinné poté udělil souhlas s postoupením pohledávky na současnou oprávněnou. Jestliže odvolací soud dospěl k závěru, že uvedená plná moc byla absolutně neplatná z důvodu rozporu v zájmech povinné (jako zastoupené) a původního oprávněného (jako zástupce), který dovedl toliko z toho, že potřebný konsens smluvních stran nemůže vzniknout faktickým jednáním jediné osoby, tak danou věc jednak posoudil podle jiné než účinné právní úpravy, a jednak se tímto odchýlil od výše uvedené ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, neboť se s ohledem ke všem okolnostem případu nezabýval zjištěním, zda rozpor v zájmech zástupce a zastoupené reálně existoval v době, kdy došlo k postoupení pohledávky (srov. dále níže).

Z výše uvedeného vyplývá, že právní posouzení věci odvolacím soudem je neúplné a tedy (zatím) i nesprávné. Protože nejsou dány podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání, pro zamítnutí dovolání nebo pro změnu usnesení odvolacího soudu, Nejvyšší soud České republiky dovoláním napadené usnesení odvolacího soudu zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.). Právní názor vyslovený v tomto usnesení je závazný, v novém rozhodnutí bude nezbytné vyřešit otázku, zda oprávněná je v exekučním řízení aktivně věcně legitimována, k čemuž bude nutné posoudit, zda došlo k platnému postoupení pohledávky z původního oprávněného na oprávněnou a to v závislosti na tom, zda a z jakého důvodu existoval rozpor v zájmech povinné a původního oprávněného při udělení souhlasu s postoupením pohledávky s ohledem na platnost a rozsah plné moci a další okolnosti daného případu.

Další články:

- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)